

naša zvezda

In blagoslovljen je sad Tvojega telesa

Vse, kar je od onkraj, si nekako težko predstavljamo. Predstavili pa bi si radi —: oko ni videlo in uho ni slišalo, kar je onkraj, zato naj bi nam vsaj predstava pomagala ustvariti si neko sliko, neko obliko, sploh nekaj, na kar bi mogli navezati svoje verne misli. Vse, kar nam je v življenju danega, nam je dano realno: vidimo in slišimo in otipljemo. In pravimo: to je. O vsem tistem pa, česar ne dojamemo s svojimi čuti, vprašujemo: kako, kje, kdaj je? In si pomagamo, kakor si pač vemo; ustvarjamo si predstave, siromašne sicer in nepopolne, a malo vendarle zaležejo. Nanje fiksiramo svoje zbegane misli o vsem, kar je nerealnega.

Izmed vsega božjega pa si še najteže predstavljamo tisto, kar se veže na naše primitivne in vsakdanje pojme. Boga, Marijo — to bi si še nekako predstavili; a dejstvo, da je tisto Dete, ki ga je Marija rodila v sicer nenavadnih, a vendar zemeljskih okoliščinah — da je tisto ubogo Dete res Bog, to se nam zdi tako težko pojmljivo.

Sad Marijinega telesa. Spočela ga je ta Edina na edinstven način; izvzeta iz vrste vseh žená je kot mati ostala devica. A nosila ga je pod srcem kot vsaka mati in ga je v bolečinah rodila. Vse poročilo o tem dogodku je nasičeno bridkosti: da sta oba trpela, Marija in njen ženin Jožef, da je bila noč, da nista imela nobenega udobja, nobene pomoči; in lahko si mislimo, da je nežna mlada Mati trpela še svoje bolečine, četudi sv. pismo ne omenja posebej ničesar. A pomislimo, da sv. pismo o Marijinih doživetjih sploh molči.

Sad Marijinega telesa. Devet mesecev ga je hranila njena čista mladost s svojimi sokli. Vidimo jo iti Pričakujočo k Elizabeti, in ko pride tja, se skruši Elizabeta k tlom: »...od kod meni to?« Elizabetino srce divjá v blaženi grozi: »Ti nosiš pod srcem Sad, v čigar samem imenu bo drhtela zemlja v svojih temeljih, v čigar samem imenu bo vse rešenje in vse pogubljenje — Ti nosiš ta Sad in prideš k meni?«

Sad Marijinega telesa. Šla je z njim na pot. V molk zavita. Plaho jo je spremljal Jožef, potolažen in vendar do dna pretresen in zbežan od angelovih besed. Dolgi pogledi, temni in žgoči od nečloveških čustev, so se dotikali njenega sklonjenega obličja: obličja, izoblikovanega v devetih mesecih do popolne materinske lepote: »Tako molčeča si, mlada moja nevesta: na roke bi Te dvignil in nesel s Tvojim Bременom tja nekam, kjer bi se zrodil Tvoj molk v blesteč niz srečnih smehljajev; z njimi, moj nevestni otrok, bi kakor z zarjo ovil Tvoj trudni obraz...«

Sad Marijinega telesa. Tam je obsedela in je vedela: »Odslej bo to moj delež. Ljudje mi ne bodo nudili ničesar več, kakor mi niso nudili nocoj — sama bom odslej s Tistim, ki je izzorel iz moje krvi. In ta moja kri bo rosila zemljo —.«

Ko je rodila, je zemlja spala, skrita v temo molčeče noči; nebo pa je pelo in se utrinjalo od nebeške luči.

Nebo je vedelo za ta blaženi Sad. Poslalo je angele, da so zdramili najpreprostejše izmed preprostih; nje, pastirje, te lepe človeške otroke, so napotili k Mariji, ki je držala v trepetajočih rokah blaženi Sad svojega telesa.

Oh da, blaženi Sad! V edini resnični blagoslov dan vsem, ki bodo vanj verovali. Tisti Eden, v padec in pogubljenje dan enim, drugim v večno blaženost — tisti Eden je bil njen otrok. Dala mu je telo...

... in to Telo nam je dano, da bi ne bili sirote in da bi prišli domov k Očetu. Dano — za Popotnico.

Marija, Edina, Blagoslovljena, glej, zopet sem Te ugledala z zaprtimi očmi. Srce se mi je dotaknilo strašnih globin: ko prejemam to Telo, ta Sad Tvojega telesa, si mi dana neposredno.

Med Teboj in menoj ni ničesar več, samo blagoslovljeni Sad...

a—a.

Živi s Cerkvijo!

2. februar SVEČNICA

Gospodov in Marijin praznik je danes. Vsebuje: darovanje božjega Deteta v templju, očiščevanje Matere Marije in blagoslavljanje sveč, ki so simbol Jezusov. Saj je starček Simeon izjavil, da je Jezus »luč v razsvetljenje poganov«. — Danes je postala Marija mati žalosti. »Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo.« Ob Simeonovi napovedi je Marijo presunil meč bolečin.

4. februar SV. VERONIKA

Po ustnem izročilu je podala Jezusu potni prt, ko je nesel križ na Kalvarijo. Jezus je tedaj vtisnil podobo svojega obličja v prt, ki se časti sedaj v cerkvi sv. Petra v Rimu.

5. februar SV. AGATA, DEVICA MUČENICA, † 251

Bila je plemkinja v Kataniji na Siciliji. Za cesarja Decija so jo hoteli oropati krščanske vere in čistosti. Za oboje je ponovno pretrpela mučeništvo. Dali so jo na tezalnico, žgali jo z baklami. V ječi so jo položili na žareče oglje in steklene črepinje. — Časti se kot pomočnica zoper požare.

6. februar PETA NEDELJA PO RAZGL.

Evangelij sv. Mateja 13, 24—30. — Sejalci smo: če hočemo ali nočemo, vedé in nevedé. Kadarkoli in kakorkoli pridemo v stik z ljudmi — sejemo. Kaj? Predvsem to, česar nam je duša polna. Od lastnega bogastva in, žal, tudi od lastne revščine dajemo. Klenu zrno in prazne pleve padajo iz nas v duševnost bližnjega. Ali nam pride kdaj na mar, da smo odgovorni za svoje sejanje?! Svetniki so bili kot prevodne cevi božjih milosti. Tesno združeni z Bogom, so bili sposobni bogatiti bližnjega. — Kolika je tvoja želja po združenju z Bogom? In si že kdaj prosila, da bi bila duša plodna za mnogo, mnogo duš?

Današnji evangelij je evangelij prizanesljivosti, potrpljenja. — Ljudje smo. Kratek čas živimo. Zato hitimo in hlastamo... Bog je večni. Pri njem ni prošlosti in prihodnosti. On pozna le večni danes. Neskončno velik je Bog v potrpljenju. Dolga tisočletja prenaša človeško nevhvaležnost, zlobo in grešnost — šele sodni dan jo bo očitno kaznoval. O, sodni dan! Kako nas bo z marsičem veselo presenetil, a tudi v marsičem razočaral. Bog je vseveden, neskončno pravičen in dober. — — —

9. februar SV. APOLONIJA, MUČ., † 249

Živela je v Aleksandriji. Ker ni hotela moliti malikov, so jo tako grozovito tepli po obrazu, da so ji izbili zobe. Umrla je na gmadi. — Časti se kot pomočnica zoper zobobol.

11. februar LURŠKA MATHI BOŽJA

Brezmadežna Devica se je 11. februarja 1858 prvič in potem še sedemnajstkrat prikazala Bernardki pri masabielskih skalah blizu Lurda. Od tedaj je lurška Gospa izka- (Nadaljevanje na drugi strani.)

zala na tem kraju že nešteto raznovrstnih milosti. Brezmadežna je obljubila Bernardki, da jo bo osrečila, toda ne na tem, marveč na onem svetu. Bernardka je v življenju mnogo trpela. Umrli je kot redovnica. Njeno truplo je ostalo nestrohnelo.

12. februar SV. EVLALIJA, DEVICA MUČENICA, † 300

Ob času suše kličemo sv. Evlalijo na pomoč. — V Barceloni na Španskem so jo zaradi sv. vere mučili in naposled obglavili.

13. februar SESTA NEDELJA PO RAZGL.

Evangelij sv. Mateja 13, 31—35.

»Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu...« Morda nemirno in vroče hrepenimo po nečem, iz česar bi mogli in vedeli zaživeti polno in srečno življenje. Pazimo, da nas želje srca ne zaneso mimo prave sreče! Ne pozabimo, da je nebeško kraljestvo podobno gorčičnemu zrnu! Stvarnik Sv. Duh se mnogokrat nežno in božjemojstrsko dotakne naših duš. Srečni, presrečni, ako mu sledimo, se popolnoma odzovemo njegovim zamisli! V drevo življenja se bo razrastla klica njegove milosti, ako vestno soodelujemo z njo. — Časih je skromna beseda, ki jo slišimo, misel, ki nam jo nudi avtor dobre knjige, vir novega, močnega življenja v nas.

Bog v šoli

Vsi jeziki slavite Gospoda!

Veronauku v spričevalu slede drugi predmeti, predvsem jeziki: slovenski, srbskohrvatski, francoski, latinski, nemški, grški; prostovoljno se morebiti učiš tudi laščine, angleščine, ruščine. Ali si, Timoteja, že kdaj pomislila, kaj naj ti študij teh jezikov pove o ljubem Bogu? Ali te je kdo že kdaj na to opozoril? Ali si že brala kako razpravo o čudovitem božjem daru človeške govornice?

Neki pisatelj je dejal: »Ne vprašujem, kaj je um, vprašujem, kaj je jezik.« Tudi naš dobri jezikoslovec in slovnicačar Anton Janežič je zapisal: »Jezik ali govor je najlepša, najdražja in najimennitnejša dota med vsemi darovi, kar jih je prejel človek iz Stvarnikove roke.«

Čudo, veliko čudo je že tvorba glasov, iz katerih sestoji beseda. Iz pljuč prihajajoči zrak dobi lik določenega zvoka; pri tem oblikovanju delujejo

sapnik, jabolko, jeziček, nebo, zobje, ustnice, jezik, tudi nos. Vse to uporablja duša, da se v besedi, rekli bi, izdihne. Res je, nauk o tvorbi glasov (fonetika) obravnavajo precej obširno novejšje slovnice, toda v veliko korist ti bo, da tudi sama, ko se učiš jezika, razmišljaš o čudoviti zmožnosti človekovi, da more govoriti, da more izražati svoje misli z določenimi glasovi v besedi, in to s tako čudovitimi sredstvi.

Drugo čudo jezika! Izmed vseh glasov je pet samoglasnikov, okoli dvajset soglasnikov. Samo iz teh se sestavljajo besede pri vseh jezikih. In vseh jezikov bo nekaj čez dva tisoč. »Pet samoglasnikov in okoli dvajset soglasnikov zadošča že 6000 let najbolj izobraženim narodom na svetu in bo zadoščalo, dokler bo stala zemlja, da bodo z njimi izražali vse, kar more človeško sree misliti, čutiti, zamisliti, izumiti. V teh pet in dvajsetih znakih so skrite vse knjige in vsi spisi, ki so bili kdaj spisani in ki še bodo spisani; vsi govori, ki so bili govorjeni, vsi jeziki in vsa narečja, ki jih je govorilo in jih bo še govorilo človeštvo.« (Bettex.)

Dalje! Besede, sestavljene iz samoglasnikov, soglasnikov, so gibke, prožne, žive, ki tvorijo nove oblike, nove sestavine. Nekateri jeziki vežejo v besedo samo korenike, drugo poleg druge; drugi spajajo te korenike v nove oblike; spreminjajo jih, prelivajo. Pri indoevropskih jezikih govorimo o meni glasov, o sklanji, o pregibanju. Besedo spremlja tudi naglas; često, pri nekaterih jezikih še prav posebno, zveni beseda, uglašena kakor pri napevu. Ali ni to novo čudo?

Čudovita je tudi zgradba, arhitektonika stavka, stavkov. Samostalnik je v stavku temeljni kamen, nenavezan na čas in prostor. Steber je tudi glagol, ki označuje, kaj je s tistim, ki ga pomeni samostalnik (zaimek), ali in kaj dela, kaj je, ali trpi. In ta oznaka se nanaša za prejšlost, sedanost in prihodnost. Pridevnik pove, kakšen je samostalnik. Števniki izražajo neizprosno, nespremen-

ljiv zakon. Neznaten prislov ima moč, vsako dogajanje poljubno prestaviti v času in prostoru, ga uničiti, ovekovečiti. Kako mogočen in pomemben je zaimek: »jaz«! V »ti« je zakon dolžnosti do bližnjega, »on«, »ona« so vsi drugi, človeštvo. Predlogi urejujejo predmete, jih sestavljajo, prestavljajo. Vezniki pa vežejo besede, stavke, misli v skupine, podobni so vrvicam ali vezem pri stavbah.

Drugo čudo! Jeziki tvorijo družine, ki imajo mnogo skupnega v besednem zakladu in v oblikovanju besed; nekateri, pač redke korenike so skupne domala vsem jezikom. Pravijo, da ne bo dolgo, pa bo primerjalno jezikoslovje dokazalo, da so imeli vsi jeziki za osnovo iste korenike.

Še žive na svetu primitivni, neolikani narodi, celo divjaki. Ali imajo vsi ti divji jeziki? Čudo je, da imajo mnogi izmed njih blagoglasno besedo, polno cvetja in tudi čudo oblikovano, ki življenjske odnose izražajo tako natančno, kakor bi to ne mogel določiti noben učenjak, noben modroslovec.

Čudovit je torej ta božji dar, dar besede, dar govornice. Pomisli tudi, s kako lahkoto, hitrostjo služi, da človek po njem izražajo svoje misli. Glej, poslušaj govornika! Ali mu ne potekajo iz ust besede, kakor da bi se valovi stopljenega zlata izlivali v vodopadu? Bliškovito vro na dan misli, sklepi, sodbe, primere. In vsaka se bliskovito hitro izražajo v besedi; izražajo se tudi v glasu, naglasu, na licu, v očeh, v telesnih gibih. Duša se tako razodeva, izliva, ko govori. In glej, to ni nikaka prvenstvena pravica učenih ljudi, to možnost izražanja z besedo ima tudi preprosta ženica.

Od kod ta čudovita zmožnost besede, ki jo ima vsak človek? Govore o geniju jezika, pišejo o božji moči jezika? Toda od kod ta genij, ta božanstvena moč?

Véliki španski modroslovec Jakob Balmes, ki je spisal kratko filozofijo ali splošno slovnico jezika, pravi konec svoje knjizice: »Spoznavajmo modrost in dobrotljivost Stvarnikovo in zahvaljujmo se mu za to darilo.« *Deusdedit.*

Samovzgoja

Pa ste že premnogokrat čule, kaj je vzgoja. Če pa bi vas prišla za besedo in vas natančno vprašala: »Čuj, povej mi, kaj je prav za prav vzgoja, kaj hoče vzgoja, kakšen namen ima?« — če bi tako vprašala, stavim, da bi bila marsikatera v zadregi z odgovorom.

Jaz pa vam sedaj prav na kratko lahko odgovorim: vzgoja ima namen, človeka oblikovati v značaj, ki bo mogel in znal in tudi hotel izkoristiti svoj življenjski prostorček na najpravičnejši in torej najboljši način. Z drugo besedo: vzgoja hoče doseči, da bi vsak človek popolnoma, do kraja razvil vse svoje dobre nagnjenosti in sposobnosti in napravil iz svojega življenja tisto najvišje, kar se pač da iz njega napraviti. Ker pa ima vsak človek čisto svoja nagnjenja in sposobnosti, zato bi se moral vsak čisto po svoje vzgajati. Saj tudi vrtnar, kajneda, goji beluše drugače ko ribizel in vrtnice drugače ko krizanteme.

Vprašam vas pa, dekleta: le kdo na svetu pa si bo vzel čas in trud, da bi šel in vsakega izmed nas vzgojil po svoje? Mar šola? Same veste, da šola tega ne zmore. En sam profesor, in naj ima še tak božji dar vzgajanja, vas petdeset v enem razredu ne bo mogel vzgojiti na petdeset načinov. In razen tega ima največkrat tako malo zaupnih stikov z vami, da vas še na en sam način ne more vzgojiti, kaj šele na petdeset načinov! S šolo torej ni nič, razen tega pa danes glavni namen šole ni vzgoja, ampak izobrazba, in pri maturi te živ krst ne vpraša, ali si plemenita, ali govoriš vedno resnico, ali si obzirna, pravična in usmiljena, ampak vpraša te: povejte mi, kako je realizem izražen v našem slovstvu, ali: $\sin^2 x + \cos^2 y = \frac{3}{2}$ itd.

S šolo, kakor rečeno, ni kdo ve kaj. Kaj pa družina? Mati? Oče? Tu smo že na boljši točki. Verjetnost, da te bodo vzgojili, je v družini mnogo večja kakor v šoli, že zato, ker te bolje poznajo in se več s teboj ukvarjajo. Pa vendar so

tudi tu »hakeleci«. Kajti če natanko premisliš, si pa vendarle deset mesecev na leto zaposlena s šolo in živiš v šoli življenje, ki ga oče ali mati ne poznata podrobneje in te zanj torej tudi vzgojiti ne moreta. Vrh tega je tako šolsko življenje tako čudno, da ga včasih še tisti, ki je sredi njega, ne razume. Pa še eno je: oče ali mati bi že vzgajala, ko bi se jima punčka dala vzgajati... Pa kaj, ko ima človek, kajneda, doma tak zoprn občutek, da doma ne razumejo, ne poznajo takih stvari! Ali nismo že vsi doma govorili: »Oh, mama, pusti me no, saj ti ne veš, kako je to!« — »Papa, tak daj mi no mir, saj ne razumeš tega; ki so bil li mlad, je bilo vse drugače!« In če mama dá nauk, diši po starih skrinjah in naftalinu, in če oče opozori, je to starinski nazor. — Če prijateljica kaj reče, to, seveda... to je pa čisto nekaj drugega! Ona je iste starosti in razume stvar, nanjo se človek laže zanesa. Ali ni tako? Ve pravite: da. Jaz pa pravim: ne. Kaj bo sirota tebe vzgajala, če je še sama potrebna vzgoje! (Dalje sledi.)

Dekliški tipi

(Po L. Doxie: Ein Lebensbuch für junge Mädchen. — M. S.)

5. Vero.

»Kako pa je zašel 'Vero' med dekliške tipe,« vprašujejo poredno se smehljajoče oči. Pa vendar! Tudi Vero je deklica, čeprav nosi deško ime. Takoj ti pojasnim uganko, samo malo potrpi! Odkar se zaveda Vero svojega mladega življenja, goji v svojem srečju otroško naivno željo, da bi se spremenila v dečka. Do danes se ji to še ni posrečilo, kljub temu, da se podpisuje kot Vero ter nosi »bubi-frizuro«, ministriira pri sv. maši ob obhajilni mizi in se kot samouk pripravlja za mizarškega mojstra. Morda bi se ji bilo to posrečilo za Ovidijevih časov. Kdo ve?...

Veroti so bili med deklicami in ženami v vseh časih. Že sv. pismo stare zaveze govori o takih ženah, ki so jih dičile junaške kreposti in so izvrševale dejanja, ki bi bila najodličnejšemu možu v ponos. Saj poznaš Judito, ki je otela rodno mesto Betulijo pogina s tem, da je sama odsekala glavo Holofernu.

Celó sv. Cerkev časti devico, ki je na božje povelje postala vojskovođa in rešila domovino Francijo pred sovražnikom. Sv. Ivana Orleanska je to.

Tudi naša moderna doba pozna Verote. Vendar so to čisto drugi tipi, kakor pa sta omenjena zgoraj. Veroti naših dni so deklice, ki bi radi veljale za dečka samo zato, ker se jim zdi to imenitno, vzbuja pozornost, je moderno. Ker mislijo, da je deklica, žena, manj vredna kakor deček, mož.

O usodna zmeta! Dobro si zapomni! Ne manj vredna, le nekaj drugega je. Misliš, da bi si bil največji Umetnik, ki je ustvaril ves svet v tako čudoviti ubranosti, zamislil mojstrovino vsega stvarstva, človeka, manj popolnega? Sv. Duh sam nam pojasnjuje to s svetopisemskimi besedami: »In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi; po božji podobi ga je ustvaril, moža in ženo ju je ustvaril,« da se medsebojno izpopolnjujeta. Mož je obdaril z umskimi zmožnostmi in s telesno močjo, ki naj mu prinaša lavorik na znanstvenem in bojnem polju. Ženi pa je ustvaril čuteče materinsko sree in mehko roko, ki naj z njo otira solze bednim in trpečim.

Moderni Vero hoče le po vnanjosti sličiti deškemu tipu. Oblikovanje močne volje, izobrazba umskih zmožnosti in srčnih dobrin, to je zanjo postranska zadeva. Tak Vero ni več deklica, a še manj deček. Je prava karikaturna, ki jo more ustvariti le plitva, tostransko usmerjena domišljija duševnega reveža.

Vero misli samo na šport. Hoče se odlikovati v jahanju, bojnih igrah, pri tenisu. S temi uspehi skuša opravičiti lenobo pri učenju in druge neurejene gone. Vero, ki goji šport samo zato, da odnese vselej rekord, silno škoduje svojemu značaju. Njeno sree je ograjen vrtec, ki se v njem bohotno šopiri plevel zavisti, brezobzirnosti, surovosti, zvižanosti in neodkritosrčnosti.

Kako nam je zoprno dekcle, ki se ponaša samo z močnimi mišicami, njena duša pa žalostno hira! Samo sebe ponižuje do mrtvega stroja.

Toda tak Vero se zastonj trudi, da bi veljal za dečka. Četudi spretno jezdari na konju, se oblači kot dečki, beli svoje dovtipe s krepkimi kletvicami ter izrablja šport za naskočno desko v moški svet, ji to ne bo uspelo. Le osmešila se bo.

Rahlo očitaneje berem v tvojem pogledu: »Šport, igre, ki jih tako ljubim in so mi najslajši oddih po napornem učenju, da bi te kvarile značaj mladega človeka?« Nikakor! Ako jih pravilno gojiš, ti morejo celó koristiti, ne le telesno, temveč tudi duševno. Lepa, plemenita igra ali šport nudi tudi priliko za zmago. A ta zmaga ni brezobzirno dobljena, temveč s finim, nežnim taktom. In tako ti postane igra izborna sredstvo za izoblikovanje osebnosti, značaja.

Deklica, ki spretno vozi kolo, ki se pri tenisu ne boji še tako izurjenega tekmeča, zna plavati kot ribica, bo tudi v življenju na svojem mestu. Pogum, vztrajnost in odpoved same sebe, to bo njena življenjska dota.

In ali ni deklica predvsem tista, ki potrebuje teh kreposti v najvišji meri v poznejšem svojem poklicu kot žena, mati, vzgojiteljica, zdravnica? ... Kaj je torej primernejše in bolj modro ko to, da dekcle, ki tako silno želi postati mož, izrabi vso svojo energijo za to, da si pribori nevenljivih lavorik v ženskem poklicu? (Nadaljevanje prihodnjič.)

Dijakinja in karitas

Napisala osmošolka G. J.

Ni treba iti dandanes daleč iskat dokazov, da je človeštvo podobno bolniku, ki obupno kliče po pomoči. Ob vsakem koraku se nam kaže beda v najhujših ostrinah. Pomislimo samo na naša predmestja, kjer skoraj z vsakega obraza odsevata pomanjkanje in skrb za življenje. Pojdimo v naše vasi, kjer marsikatera mati na večer ne ve, ali bo imela kaj dati svoji družini za večerjo ali nič. Težka je beda in kliče po pomoči, a ga ni, ki bi pomagal. Res je, da store državne socialne ustanove veliko dobrega, vendar je vse to veliko premalo in še to je napravljeno mehanično, brez ljubezni, brez srca, da vsega tega ne moremo šteti kot nadomestek za krščansko ljubezen, ki jo od nas zahteva Bog in jo terja Kristus.

Kristus je dejal ob neki priliki: »Uboge boste imeli vedno med seboj.« Sam je velikokrat pomagal trpečim v pomanjkanju, da je hodil od kraja do kraja in delil dobrote. Na koncu svojega zemeljskega življenja pa nam je celo ukazal: »Kakor sem jaz vas ljubil, se tudi vi ljubite med seboj! Po tem vas bodo spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj...« Vse to velja tudi nam dijakinjam.

Prvo, kar človek navadno na to sliši, je tole: Kako pa naj dijakinja karitativno dela, ko je sama vse pomoči potrebna? Tudi tiste, ki gledajo življenje globlje, se tega dvoma ne morejo iznebiti. Morda prineso naslednje besede v to vprašanje malo luči.

I. Samovzgoja duše.

Kar priznati moramo, da more današnja dijakinja prav malo dobrega storiti z denarjem, saj smo vse odvisne od svojih staršev in ti nas še v šoli komaj vzdržujejo. Veliko pa lahko napravimo s tem, da svoje duše vzgojimo tako, da bodo pozneje v poklicih voljne vršiti eno izmed najlepših lastnosti ženske duše, in ta je, da dá svojo ljubezen in je pripravljena vsakemu vselej takoj pomagati. Ta lastnost je prirojena našim dušam, in po pravici nas lahko skrbi, če ne bo naša moderna šolska vzgoja, ki je tako brezobzirna, to lastnost v nas ubila. Kdor se količkaj podrobneje zanima za naše šolske načrte, lahko takoj uvidi, da je dekcle v šoli za svoje dekliške dušne značilnosti v nevarnosti. Šolski načrti, pa naj bo gimnazija ali univerza, ne delajo nikake razlike med dijakom ali dijakinjo.

Za samovzgojo duše porabimo okolje, v katerem živimo: družino, zavod, tovarišice.

Domača družina. Ali ni tolikokrat domača hčerka, študentka, pravo sonce družine, samo veselje je je. Nastane spor med brati in sestrami ali morda celo med očetom in materjo, pa hčerka posreduje. Kdo se ji bo ustavljal, ko bo prosila za mir in ljubezen? Ko bo dosegla, kar je prosila, bo čutila v sebi veselje, da je drugim pomagala do sreče in tako je njena duša za eno pridobitev bogatejša.

Zavod. Različni značaji trčijo drug ob drugega. Včasih se krešejo kaj ostre iskre. Nič čudnega, ljudje smo tudi v zavodu, kjer je manj ljubezni kot doma v družini, kjer so članice iz različnih družin druga ob drugi. Stene naših zavodov so včasih priča kaj neljubih prizorov, ki grobo bijejo ljubezni v obraz. Tu posredovati, pomirjevati, odpuščanja prositi... To je naše delo, ki bo kronano z veseljem in vzgajalo dušo k ljubezni.

Šola, razred. Kako različni so talenti, kako različni uspehi v šoli, kako različna pa tudi naziranja o veri. Tovarišice se med seboj poznajo, vemo morda tudi, da ta ali ona hodí na kriva pota, ki se bodo gotovo končala žalostno ali zanjo ali za njene starše ali pa za oboje skupaj. Tovarišica morda za verske dolžnosti in molitev nič več ne mara, v cerkev še hodi, ker mora, drugače pa o veri govori omalovažujoče in že vnaprej dela načrte, kako bo potem prijetno, ko ji bo zasijalo zlato sonce akademske svobode. Glej, stopi do tovarišice in jo v vsej prijaznosti, da bo videla, da ji hočeš le dobro in jo imaš rada, posvari. Ko bosta obe videli uspeh tvojega truda, se bo vajino prijateljstvo še bolj zožilo... Tvoja duša pa bo vesela, ker je dala nekaj svoje ljubezni drugi ter jo rešila nevarnosti.

Gutta cavat lapidem non vi sed saepe cadendo. Tako pravi latinski pregovor. Kaplja izdolbe kamen, ne s silo, temveč ker često pada na isto mesto. Naj bo naša duša še tako trda, pa če bomo po prej navedenih zgledih ponovno in ponovno vadile naše duševne zmožnosti, bo duša dobila čisto drugo lice. Kar je bilo prej v njej ostrega, bo omiljeno, če je bila prej v ljubezni zaprta vase, bo sedaj vedno gledala le na to, kako bo uporabila svoje sile v korist svojim tovarišicam in se tako pripravljala, da bo pozneje v svojem poklicu zmogla kaj več.

Mara

Mara je torej zbrala svoje sile in tako s trdno voljo umirila svojo notranjost.

»Hotela sem in bom tudi izvršila!«

Jasno ji je bilo oko, ko se je poslavljal od Lenke in fantov; zmračilo se ji je, ko je pristopil doktor. A pristočno mu je podala roko in rekla: »Ni sem mogla drugače — nikar me slabo ne sodite!«

»Vsakdo si svoje življenje uredi, kakor si ga more. Naj Vas božji blagoslov spremlja na Vaši poti, gospodična Mara! Nikar nas čisto ne pozabite!«

»Vi pa boste pazili na mamo? Pa mi pisali, kadar se Vam bo zdelo potrebno, da pridem?« Kar silila je z vprašanji vanj.

Šele čez hip je odgovoril.

»Te pravice nimam. Smel sem pač svariti; vmes posegati ne smem.«

Mara se je zasuknila na peti.

»Zdravstvujte, gospod doktor! In dobro se imejte!«

Skoraj ošabno mu je pokimala. Hitela je na stopnišče. Mati in Drago sta odšla že pred njo. On pa je stal in zrl za Maro. Skoraj bi bil rekel, kakor že prej nekoč: »Neumna punčka!« A v očeh mu je posijala toplina. »Da bi le našla, česar pričakuješ, mlada Mara: sončne stezice in pevajoče angelce!«

Mara pa je medtem že stopala ob materi in ji čim tesneje stiskala lakete. Drago pa je podjetno hodil na drugi strani. Sestro naj spremi do Frankfurta, kjer bo presedla v drug vlak.

Tu je že postaja. Mara stopi k blagajni, da si kupi vozovnico. Mati pa jo je opazovala in si mislila, da je v svoji sivi popotni obleki in klobučku s tančico kar povsem podobna izvedeni potnici.

Nato je kakor skozi meglo uzrla Marino ljubo, sveže obličje, kako se sklanja skozi okno odhajajočega voza, kako ji maha, si briše ploho solzá pa spet maha, videla pa tudi svojega najstarejšega, kako se je nasmejan pokazal izza sestre. Še žvižg in sunek, slika se je zbrisala in materi je le še v ušesih donel ljubi glas. Tamkaj njena Mara zares odhaja v širni svet!

Mati je hotela premagati obupno čustvo osamelosti; globoko je vzdihnila. Teda j ji je v duši nekaj reklo: »Naši otroci živijo svoje lastno življenje! Mi smo jim ga podarili, žena; zdaj pa je njihova last.«

Tako ji je govoril njen rajni mož. Ne da bi vedela kdaj, je prišla na njegov grob. Koliko skrbi in dvomov je že prinesla semkaj, pa je vselej odhajala potolažena in močna!

Tako tudi danes. Lenka in fanta, ki so jo doma čakali z obedom, so se čudili, da je mogla mati jemati Marino slovo tako zlahka.

Saša je dregnil Petrička in rekel: »Mara je mislila, da jo mati ne vem kako potrebuje! Taka bedarija!«

»Dekleta so pač neumna,« je resno odvrnil Petriček.

Medtem pa se je Mara vozila v svet.

Prvi pogled v svet.

Na postaji v Luganu, od koder pregledaš mesto in jezero in ves venec gorá, sta stala gospod in mlada ženska, očitno oče in hči. On, dottore Jacopo Morotti iz Benetk, je bil majhen in čokat, imel je črne lase in prav take oči, rumeno, lepo obrito, razumno in dobro obličje. Hčerka je bila za spoznanje večja, rdečkastosvetlih las, nežnih potez in temnih oči. Rada se je smejala in imela krasne zobe.

»Očka, ali bom morala vedno nemški govoriti, ko pride ona?« Navihano ga je pogledala s svojimi temnimi očmi in se mu nasmehnila, da so se pokazali beli zobje.

»Najbolje bo. Saj prav zato prihaja, da se boš z njo pogovarjala in se navadila nemščine.«

Oba sta gladko govorila nemški, kajpada z nekam tujim prizvokom.

»Naša italijanščina je dosti bolj blagoglasna ko ta trdi nemški jezik.«

Nasmehnil se je. »Vsak jezik nam postane blagoglasen, če ga enkrat obvladamo.«

Namrnila se je. »Toda — kakšna neki je?«

»Le potrpi!« Pogledal je na žepno uro. »Še pet minut, pa vse izveš.«

Vzdihnila je: »Pet minut je dolga doba. Dotlej — — — Bog ve, ali ji bo pri nas ugajalo? Upam vsaj, ker prihaja s sivega severa.«

»Tako j jo lahko vprašaš, že prihaja.« Pokazal je na tenak oblaček dima, ki se je pokazal daleč nekje na ovinku proge.

Zgrabila ga je v zapestjih in mu burno rekla: »Ugani, kakšna je! Jaz pravim: visoka, rjava in ne lepa. In ti?«

»Po mojem je majhna, nežna in svetlih las. No, ti je zdaj prav, trmica ti taka?«

»Če sem ugani la jaz, dobim en funt, če si ugani ti, dobim dva funta — čokolade! Velja?«

»No, res kaj čedna stava! Zame koristna, da le kaj! A zdaj je vlak že tu. Če jo najdem jaz prvi, bo čokolada moja.«

»Udariva, velja! Me nič ne skrbi. Jo že imam!«

Z glavo majaje je zrl za svojo hčerko, ki je gibčno smuknila skozi množico potnikov in obstala pred visokim dekletom v sivi popotni obleki in se ozirala nekam plašno in zapuščenno. Videl je, kako je hčerka tujko prijela za roko in ji jo stresla.

Brž je še sam stopil tja, se priklonil in ji stisnil roko. »Gospodična Faller, ne?«

»Seveda je ona; le nič ne vprašuj, očka!«

Priskočil je nosač in se otovoril s prtljago došle popotnice. Videti je bila vsa iz sebe, pa vendar dobre volje. Obrnila se je h gospodu.

»Res sem Mara Faller. Uganka pa mi je, da me je vaša gospodična hčerka tako hitro spoznala. Saj mi vendar ni na nosu zapisano.«

»Ko sem pa morala stavo dobiti,« odvrne mlada Italijanka. »Z očkom sva namreč za stavo ugibala, kakšni ste, gospodična Faller. Jaz sem rekla: visoka, črna in — no prav, očka pa je trdil, da majhna, nežna in svetlolasa. Čokolada je moja, očka, seveda dva funta; enega mora vendar dobiti gospodična Faller, ker mi je izkazala uslugo, da je takšna, kakršno sem si predstavljala.«

»Hm, ne vem, kako si stavo zasukala...« je spregovoril dottore. Sam pri sebi pa je mislil, da bi o mladi Nemki prav za prav nikakor ne mogel reči, da ni lepa, kakor si jo je bila mislila Katarina. Marino sveže, veselo, mlado obličje z jasnimi, toplimi očmi mu je zelo ugajalo. Seveda se ni spodobilo, da bi o tem govorili, zato je razsodbo o čokoladni zadevi gladko odobril.

Mara je veselo gledala zdaj očeta, zdaj hčerko. Oba sta ji bila izredno všeč, tako da se ni čutila med njima kar nič tujo.

Katarina je brez ceremonij prišla Maro za pod pazduho. »Všeč ste mi; vesela sem, da ste taki, kakršni ste.«

»No in kakšna sem?« se je Mara veselo smejala. »Saj me vendar še prav nič ne poznate!«

»Nič pusti niste, to vidi vsak otrok. Katarina Morotti je, rad vesel.«

»Nemščino najbrž poznate v vseh podrobnostih?«

»Ker sem, rad vesel, kajne?« Katarina se je zasmejala z belimi zobmi.

»Prav zato,« je prikimala Mara in zasmejali sta se kakor dva škrata.

Katarina je zasuknila Maro proti jezuru in pokazala s tako kretnjo in ponosom, kakor da je vse to sama ustvarila. »No, kako Vam je všeč pri nas?«

Šele zdaj se je Mara zavestno ozrla naokoli in z budnimi čuti srkala vase prelepo božje čudo, ki je ležalo pred njo. (Dalje.)

»Naša Zvezda«

Izdaja jo škofijsko vodstvo DMK v Ljubljani in Mariboru (dr. T. Klinar).

Urejuje jo dr. P. Simončič, stolni vikar.

Izhaja ločeno za dijake in dijakinje, 14 dnevno med šolskim letom, 1. in 15. dne v mesecu.

Stane celoletno 1937/38:

po pošti za dijakinje 8 Din
za nedijakinje 15 Din

posamezna (ločena številka)

po znižani ceni za dijakinje 50 par.

Uprava: Ljubljana, Streliška ul. 12/II (Ljudski dom).

Rokopise naslavljajte na: Uredništvo »Naše Zvezde«, Ljubljana, stolno župnišče, Semeniška ulica 2/II.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč).